

Nekoliko radova korčulanskog zlatara Vicka Caenazza iz XIX. stoljeća

Mr Alena Fazinić

kustos Muzeja Korčule u Korčuli

Izvoran znanstveni rad

Kao u većini starih gradova Dalmacije, i u Korčuli su djelovali domaći zlatarski obrtnici. Stare isprave donose imena nekolicine zlatara koji su radili u Korčuli u XIV, XVI. i XVIII. stoljeću.¹ Liturgijsko srebro i ukrasi, sačuvani u korčulanskoj stolnici, bratovštinama i ostalim gradskim i otočkim crkvama, potječu većinom iz kasnijih razdoblja: XVII. i XVIII. stoljeća, a razmjerno je malo starih gotičkih i renesansnih djela. Na najstarijima nema žigova, jer još nisu bili u uporabi, a drugi ukrasi također bez žigova vjerojatno su djela dubrovačkih ili mjesnih majstora. No to su pretpostavke za koje dosad nema dokaza, jer arhivska građa ne govori ništa o autorima.

U baroku je iz Mletaka nabavljen za korčulanske crkve veći broj srebrnih predmeta, jer su stari bili oštećeni i, kako se iz biskupskih vizitacija razabire, neuporabivi za dolično obnavljanje obreda.² U to vrijeme srebrne ukrase i liturgijsko posuđe izrađuju u velikim količinama mnogobrojne mletačke radionice. Domaći zlatari imaju manje posla i narudžbi, te se pretežno bave izradom sitnih predmeta, nakita, zavjetnih pločica kao i popravcima oštećenih predmeta³

Početkom XIX. stoljeća izvršila je korčulanska stolna crkva još jednu veću narudžbu liturgijske srebrnine u Italiji kod mletačkog zlatarskog obrtnika Francesca Conchinia. Preko opunomoćnika Jeronima Verzottija po-

U drugoj polovici XIX. st. djeluje u Korčuli zlatar Vicko Caenazzo koji potječe iz Zadra, gdje se vjerojatno školovao. Zatim neko vrijeme živi i djeluje u Stonu, a šezdesetih godina dolazi u Korčulu. Sačuvano je nekoliko njegovih radova: srebrni ukrasi za kip sv. Roka istoimene bratovštine u Korčuli iz 1857. g., svjetiljka iz crkve Svih svetih iz 1863. g., bočice za vino i vodu iz 1865. g. i škropionica iz 1866. g. Na radovima su majstorovi inicijali, odnosno njegov žig, a pronađene su i isprave o narudžbama i isplati tih radova. Tehnička izvedba kovanja u srebru je na visokoj razini, a likovna vrsnoća zaostaje.

slano je staro, oštećeno srebro: svijećnjaci, kandila, kanonske ploče i dr. na popravak, a istodobno je naručena izrada novih predmeta, za koje se dijelom ima upotrijebiti oštećeno posuđe. Tada su izrađena dva nova kandila, četiri vaze za palme, kanonske ploče — sve za glavni oltar, te popravljeni svijećnjaci i kandila s ostalih oltara.⁴

⁴ »Fabisogno per l'accomodatura e provista d'alquanta Argenteria della Chiesa ex Cattedrale di Curzola Oncie d'argento per accomodatura delli 8 Candellieri dell'Altar maggiore a fior 2,12
Accomodatura e lustratura 8 Candellieri
Oncie 1: Argento per Sacri convivij
Fattura e pulitura di detti convivij
Per 4 vasi da Palme Oncie 709 argento
Per fattura di detti
Per due Lampade nuove laterali all'altar maggiori Oncie 240 Argento e fiorini 2,12
Fattura di dette F. ni 50 per cadaun, ossia Fio. 200
Accomodatura della lampada della M. del Carmine e 4 Candellieri
Simile di due Candellieri del SSmo Sacramento e pedestal del Redentor

Totale fio. i 701,8

Argento
323,50 Fattura

Detrazione dell'Argenteria vecchia inabile da darsi in cambio
Quattro vasi da Palme o.e 61,48 a 1,40 = 102,13
Importo dell'Argento vecchio fioi 706,48
Restano da spendersi 318,50
Curzola li 17 Aprile 1835
Fran. cp Calogera, Orefice

Giuseppe Calogera Orefice
Vol. Fabbriceria
1833—34 sv. 1833, folio
vol. 67
Opatski arhiv Korčula

¹ Dr. Cvito Fisković: *Dubrovački zlatari od XIII do XVII stoljeća*, Starohrvatska prosvjeta, Zagreb 1949. Autor iznosi podatak da se u XIV stoljeću u Korčuli spominju domaći zlatari Matej, Stipan i Živoj; početkom XVI. stoljeća majstor Toma, a krajem tog stoljeća zlatar Vicko, dok u isto vrijeme u Dubrovniku djeluje korčulanski zlatar Ilija Markov (str. 149) — Ivo Matijaca: *Povijest bratovštine sv. Roka u Korčuli*, Korčula 1975. Autor spominje da u prvoj polovini XVIII. stoljeća u Korčuli rade zlatari Josip i Nikola Brajčić, Dubrovčani (str. 157).

² Alena Fazinić i Ivo Matijaca: *Opatska riznica u Korčuli*, rukopis.

³ Dr. Kruno Prijatelj: *Umjetnost 17. i 18. stoljeća u Dalmaciji*, Zagreb 1956 (str. 54—55).

»Quietanza
per Fni trecento diciotto Car. cinquantanove moneta convenzionale che il sottoscritto riceve in quest'oggi dal Sig. r Girolama Verzotti qual incaricato della Fabbriceria della Chiesa Cattedrale di Curzola e questi pei seg. ti lavori argento in relazione del fabisogno 2 Agosto 1833 approvato dall'Imple Regia Regioneria Provinc. le di Stato in Dalmazia, Zara 26. sett. bre 1833 cioè per 2 Lampade d'argento



Vicko Caenazzo, Dio ukrasa sv. Roka
(1857)

Nedugo zatim, polovicom XIX. stoljeća susreću se u Korčuli djela jednog vrijednog domaćeg majstora Vincenza (Vicka) Caenazza (1817—1877). U župnoj matici umrlih zabilježeno je prigodom njegove smrti 1. VII. 1877. godine da potječe iz Zadra (sin Antuna i Marianne), a kao zanimanje navedeno je »orefice«. Ženio se dva puta, u podmakloj dobi sklopio je u Korčuli drugi brak s Filomenon Zanini. Od prve žene imao je sina Giovannija (Ivana) rođenog 1847. godine u Stonu. Nije poznato kad je Vicko došao u Korčulu, a niti gdje mu

se nalazila radionica. Na temelju podataka nađenih u ispravama i na majstorovim radovima može se približno utvrditi godina njegova prelaska iz Stona u Korčulu. Na jednom ukrasu za *kip sv. Roka* iz stolne crkve zapisano je da ga je 1857. godine izveo V. Caenazzo iz Stona. To vjerojatno znači da majstor tada još živi i radi u Stonu. U ispravi iz 1863. godine, koja govori o jednom Caenazzovu radu, stoji da se nedavno doselio u Korčulu.⁶ Iz toga se zaključuje da se zlatar nastanio u Korčuli oko 1860. godine.

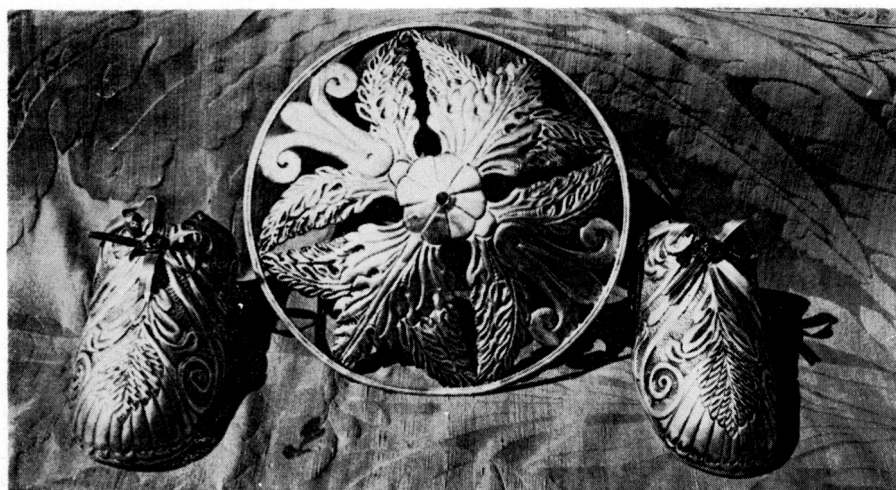
dell' Altar Maggiore e pei 4 vasi pelle palme pel med. mo nonche sacri convivij accomodatura lustratura di N. 8 candellieri, appartenenti allo stesso, cosi pure l lampada e 4 candellieri del Altar della Beata Vergine del Carmine, nonche li due Candellieri dell' Amo Sacramento e del pedestalo del Redentore.
Ven. a li 28 Luglio 1834

Diconsi Fni 318,59
Francesco Conchini
orefice
Domenico Tagliapietra, testimonio
Angelo Marconi, testimonio
Vol. A. 1833 No. 5
Opatski arhiv Korčula

⁵ »Liber defuntorum IV 1836—1891«
»Stanje duša, svezak III«, str. 35

⁶ »...la Chiesa splendidamente ornata e degni Amministratori della quale esposero inoltre in questa circostanza due oggetti che addimostrano la singolare valentia del distinto artefice Sig. r Vincenzo Caenazzo da qualche tempo stabilitosi, un calice cioè magnifico del lato artistico appartenendo alla prima scuola fiorentina, restaurato dello stesso ed una bellissima lampada d argento di tutto suo disegno e lavoro...«

Opatski arhiv Korčula
Curzola, li 19 Novembre 1863
Vol. Diversa historica
Opatski arhiv Korčula



Vicko Caenazzo, Dio ukrasa sv. Roka
(1857)

O djelovanju Vicka Caenazza dosad se malo znalo. Najstariji građani pamte samo njegova unuka Vicka, također zlatara i radionicu na trgu kod stolne crkve.⁷ Stoga su tim značajnija nedavno utvrđena djela V. Caenazza (starijeg), koja dokazuju njegovu zanatsku vrsnoću, a sigurno su tek mali dio onoga što je majstor u toku svojega dugog života napravio.

Spomenuti srebrni ukrasi za drveni kip sv. Roka iz stolne crkve koji je 1575. godine izrezbario Franjo Cucić iz Blata⁸, oblače se svečevom liku prigodom svečanosti. To su: svetokrug, ogrtač, pojas, torbica, orukvice, narukvice i cipele. Osim toga svetac drži u ruci srebrni putnički štap čija se izvedba razlikuje od ostalog ukrasa, a to potkrepljuje na nj utisnuti žig mletačke radionice s početka XVIII. stoljeća.

Ivo Matijaca je donio u knjizi: »Povijest bratovštine sv. Roka« fotografije, isprave i opis ovih predmeta. Na većini je pronašao ugrebenu godinu 1857. sa inicijalima VC ili bez njih, a na jednom komadu i cijelo ime Caenazzo. Međutim upravo zbog primitivnog upisivanja tih natpisa ostrim predmetom pretpostavio je da je navedene ukrase Caenazzo samo popravljao. Ipak je spomenuo mogućnost da su ukrasi djelo nekog ranijeg domaćeg zlatara.⁹

Ponovnim pregledom ukrasa utvrđeno je da je na dijelu plašta jedva zamjetljivo ugrebena: FECIT V. CAENAZZO 1857 DE STAGNO, što dokazuje da je ukrase radio Caenazzo. Usporedbom s drugim predmetima na kojima je žig »VC«, a o njima postoje isprave o Caenazzovu autorstvu, može se ustanoviti da potječu od iste ruke i majstora.

Ukrasi kipa sv. Roka jesu:

O g r t a č — sastoji se od dva dijela (vel. 22 x 23 cm) svaki. Deblji srebrni lim oblikovan je prema ramenima kipa. Plohe pokriva gusto točkanje, a u naglašenom reljefu je iskavano nazubljeno lišće, kovrčave grane i cvjetovi. Na desnom dijelu pričvršćena je u sredini pozlaćena, reljefna školjka, znak hodočasnika, a na lijevom dva prekrížena ključa. Uz gornji rub ogrtača je ovratnik s ukrasom palmete. Na dijelu ogrtača sa školjkom s unutrašnje strane ugreben je ranije spomenuti natpis majstora.

P o j a s — (vel. 36 x 4,3 cm) sastoji se od dva dijela spojena pozlaćenom kopčom. Na istočkanj pozadini is-

⁷ Ivan Caenazzo sin Vickov tražio je 1877. godine dozvolu za gradnju stambene kuće na trgu pred stolnom crkvom, na mjestu starih ruševnih zgrada. Kuća je uskoro sagrađena po nacrtu koji je izveo Mihovil Depolo. U njezinu prizemlju na trgu bila je Caenazzova zlatarija. Prema sjećanju najstarijih Korčulana obitelj Caenazzo imala je zlatarsku trgovinu i u kući nasuprot glavnog portala stolne crkve. To je danas ruševina, pripada cjelini zgrada obitelji Arneri, a građena je u kasnorenesansnom stilu na prijelazu XVI u XVII stoljeće.

Kod Ivana Caenazza učio je 1883. godine zlatarski zanat Artur Marinović, koji je, čini se s vremenom otkupio dio starog Caenazzovog alata. (O tome: Alena Fazinić: *Zlatarska radionica u zbirci Muzeja Korčule*, Peristil broj 22, Zagreb 1979, str. 137)

⁸ Dr. Cvito Fisković: *Korčulanska katedrala*, Zagreb 1939, str. 62—63.

⁹ Ivo Matijaca: *Povijest bratovštine sv. Roka u Korčuli*, Korčula 1975, str. 118—120.



Vicko Caenazzo, Viseća svjetiljka (1865)

kovan je stilizirani lisnati vijenac, a s unutrašnje strane ugrebena je 1857 VC.

L a n a c — (duž. 25,5 cm) sastavljen je od 14 stiliziranih, nazubljenih listića pričvršćenih na kožnu vrpca, a njime se vješa.

T o r b a — (vel. 21 x 17 cm) ukrašena lisnatim motivom slično ogrtaču.

O r u k v i c e — (vel. 22 x 9 cm) dvije, to su pravokutne šire vrpce savijene u polukrug da prijanjaju uz ruke sveca. Ukrašene su volutama, lišćem i stiliziranim tulipanima.

N a r u k v i c e — (šir. 2 cm) dvije, ukrašene vijencem stiliziranog lišća, a svaka u sredini ima po jedan veći crveni kamen (staklena pasta) učvršćen srebrom.

C i p e l e — vel. 16 x 9 cm) dvije volute na točkastoj podlozi, zatim lišće i cvijeće. U sredini pri vrhu svake od njih pričvršćena je tanka vrpca zavezana u petlju s ovalnim prozirnim zelenim kamenom (staklena pasta) u sredini. Iznutra na jednoj cipeli ugrebena je VC 1857.

S v e t o k r u g — (promjer 24 cm) ima oblik udubljenog tanjura, a ukrašen je s vanjske strane. Prošupljeni ukras kovan je u obliku križa: u sredini je osmerolatični manji cvijet od kojega se simetrično račvaju dva velika, nazubljena trolista i dva stilizirana tulipana s listovima poput palmete. Sve povezuje uska, kružna vrpca.



Vicko Caenazzo, *Bočica i škropionica*
(1866)

Na ove radove majstor ne stavlja žig, nego samo na nekima oštrim predmetom grebe godinu, inicijale ili puno ime.

Najznačajnije i najvrednije sačuvano Caenazzovo djelo je:

Viseća svjetiljka sv. Josipa iz crkve Svih svetih (duž. s lancima 140 cm, visina posude 55 cm, promjer 40 cm). Na dnu posude u obliku obrnutog stožca s istaknutim lisnatim vijencem na rubu je veliki akroterij — šišarka. Sa strana su tri velike vitice s anđeoskim glavama. One drže lance sastavljene od četverostranih veriga i ukrašene u sredini kuglama. Površina svjetiljke na najistaknutijem dijelu i uz rub otvora ima okomito postavljene mnogostruko zašiljene listove, a na vratu široki, ispušćeni vijenac sitnih listova vezanih vrpcom. Gornji i donji dio svjetiljke rese ukrasi pričvršćeni na posudu: dolje tri velika stilizirana lista i tri ovalna medaljona s reljefima: 1. sv. Josip, 2. Bogorodica sklopjenih ruku, 3. Rođenje Bogorodice. Na gornjem dijelu su naizmjenice poredana tri duga i tri lepezasta lista. Uz medaljon Bogorodice pričvršćen je mali štit s natpisom: S. Giuseppe 1865. Na svjetiljci je žig »VC«. Podatak da je Caenazzo napravio svjetiljku nalazi se u bilješki uz opis svečanosti posvete biskupa Ivana Zafrona u korčulanskoj stolnoj crkvi. Tada su bila izložena dva djela »istaknutog zlatara« Vicka Caenazza: jedan kalež »firentinske škole koji je on obnovio i jedna srebrna svjetiljka koju je sam nacrtao i izveo«. Sigurno je riječ o ovoj svjetiljci, iako nema podataka o njezinoj nabavi, jer iz tog razdoblja nisu sačuvane knjige udruge »Banke sv. Jozipa«, kojoj svjetiljka pripada.¹⁰

U Riznici su pohranjene dvije srebrne bočice s pladnjem na kojima je također žig »VC«. U opatskom arhivu nađen je račun iz 1866. godine na 160 forinti za dvije bočice i tanjurić od srebra te popravak jednog kaleža. Podnosi ga »argentario« (srebrnar) Vicko Caenazzo.¹¹

Pladanj — (vel. 17,4 x 11 cm) jednostavan, ovalan stoji na četiri nožice u obliku ptičjih Pandži. Rub mu je malo izdignut, uzak s profiliranim ukrasom.

Bočice — (vis. 10,6 cm). Iz glatkog podnožja izvija se uski stožasti vrat na kojemu stoji trbušasta posudica u obliku vrča. Donji dio je zaobljen u gotovo pravilnu kuglu, a ukrašava ga radialno postavljeno reljefno lišće. Glatki, blago izvijeni vrat vrčića suzuje se prema vrhu; prednji dio produžen je u kljunasti izljev. Srčoliki poklopac pričvršćen je na posudu šarkom: oba na sredini imaju držak: na jednom je okomito postavljeno pozlačeno slovo A (aqua), na drugom V (vinum). Nasuprot izljevu je ručka izvijenjena u obliku slova S, a čini je vitica s lišćem i cvijetom, dok donji spiralni završetak ispunjava rozeta.

U riznici se čuva još jedna srebrna liturgijska posuda sa žigovima »VC« i austrijskim. To je manja.

Škropionica (vis. 9,5 cm, promjer dna 11 cm, promjer gornjeg otvora 10,5 cm). Izrađena je u tankom srebrnom limu kovanjem i graviranjem. Posuda je okrugla, trbušasto zaobljena, u donjem dijelu ukrašava je niz 12 ve-

¹⁰ Alena Fazinić i Ivo Matijaca: *Srebrni svijećnjaci i svjetiljke korčulanskih crkava*, Peristil broj 24, Zagreb 1981, str. 119—129.

¹¹ »Esito dell Anno Sollare 1866.

...
18. Per acquisto di un pajo ampolette con piatino d argento nonche per rinovazione di un calice con patena nuova sotto coppa collona con piedestalo ...
14 agosto 1866

Fni 160

Vincenzo Caenazzo
Argentiere«
Vol. diversa historica
Opatski arhiv Korčula

¹² Zbirka obitelji Kapor je privatna zbirka stare građanske obitelji u kojoj se uz biblioteku i arhiv nalazi staro stilsko pokućstvo, slike, porculan, metalno posuđe, srebro, keramika i dr.

¹³ Teško je ustanoviti koje je stare kaleže iz vlasništva stolne crkve popravljao V. Caenazzo. Dva najstarija — kasnogotička — o kojima stari lokalni pisci govore kao o »radovima u firentinskom stilu« u odličnom su stanju, pa je možda baš njih majstor popravljao, no tako pažljivo i vješto da je teško zamijetiti njegov zahvat.

likih okomito postavljenih listova kovanih u plitkom reljefu, a među njima su mali cvjetovi. Ukras zauzima dvije trećine trbušasta dijela, dok je gornji gladak i završava nizom ovala. Na niskom, izvijenom vratu su isti, ovalni, nešto veći ukrasi. Uz rub otvora pričvršćene su dvije plastične anđeoske glave koje drže plosnatu ručku. U inventarima stolne crkve nisu nađeni podaci o nabavi ove posude na kojoj je osim navedenih žigova na dnu točkasto ugravirana velikim brojevima godina 1893.

Zbirka obitelji Kapor iz Korčule posjeduje dvadesetak *manjih žličica* (za bijelu i crnu kavu) i dvije veće za juhu sa žigovima »VC«.¹² Žlice su izvedene jednostavno od masivnog srebra, lijevane. Kusalo im je na jednoj strani oblo, na drugoj dosta šiljato, ručka pri dnu proširena. Dršci žlica nisu jednaki, ima ih više vrsta što svjedoči da su dijelovi raznih cjelina. Vjerojatno je majstor izrađivao veće količine ovog pribora za jelo i prodavao ga u svojoj zlatariji.

Usporede li se *ukrasi sv. Roka sa svjetiljkom sv. Josipa* i sa bočicama, lako je zaključiti da su to djela istog majstora. Gotovo jednaki motiv nazubljenih listova sličnih palmeti nalazi se na svim predmetima, a na nekima se ponavljaju i ostali dijelovi ukrasa: vitice, cvjetovi i drugo. Tehnička izvedba govori o vještini iskusnog zlatara, no cjelina je tvrda jednako u crtežu naglašenih neostilskih oznaka, kao i u cjelokupnom dojmu. Majstor je na nakitu sv. Roka dao maha mašti, slažući različite urese koji negdje djeluju sasvim barokno. Stilski je određenija, sa zakašnjelim empiriskim motivima, svjetiljka sv. Josipa. Njezinoj izradi posvećena je naročita pažnja, te sve plohe ispunjavaju lisnato-cvjetne pojedinosti.

Od tih radova se ponešto razlikuje škropionica, na kojoj je osnovni element ukrasa također list palmete, ali je sve izrađeno kudikamo pliće i jednostavnije.

Na *ukrasima sv. Roka* nema majstorova žiga. To se može protumačiti činjenicom da Caenazzo tada živi i radi u Stonu, malom mjestu, kao skroman i nepoznat obrtnik. Podatak da mu se tamo 1847. godine rodio sin, kao i njegov potpis 1857. s oznakom da je iz Stona, te tvrdnja u ispravi iz 1863. godine da je »Caenazzo nedavno doselio« u Korčulu podupiru pretpostavku da u vrijeme izrade nakita sv. Roka Caenazzo živi u Stonu. Možda su mu baš ti radovi podigli ugled u Korčuli, pa se uskoro ovamo preselio, dobijajući nove narudžbe za crkve i bratovštine, a radeći i za potrebe mještana. Tada je počeo upotrebljavati vlastiti žig.

Na *škropionici* koja se razlikuje od ostalih predmeta utisnut je majstorov žig i žig s Dijaninom glavom u peterolistu, koji se u Austriji upotrebljava od 1866. godi-



Vicko Caenazzo, Bočice (1866)

ne. Stoga se može smatrati da je škropionica najpoznije utvrđeno Caenazzovo djelo koje on radi u poznim godinama ili pak djelo njegova sina Ivana, koji je radio u očevoj zlatariji, a kasnije je i preuzeo. To bi moglo protumačiti različitu i slabiju tehničku i likovnu obradu posude. Problem pričinja godina 1893, no ona se vjerojatno odnosi na godinu kada je škropionica popravljena. Budući da je izrađena od tankog srebrnog lima, a u njoj se drži voda, često se upotrebljavala, to je već tada mogla biti oštećena, što dokazuje i njezino današnje stanje.

Vicko Caenazzo vjerojatno je školovan u Zadru, svakako u dobroj tradiciji starih majstora koji su znalčki i vješto obrađivali, posebno kovali srebro i druge metale. On je podjednako vrstan u popravcima starog liturgijskog posuđa, kako svjedoče njegovi suvremenici, kao i u izradi novih predmeta.¹³ Iako nije vrhunski majstor, a njegova se djela ne mogu smatrati istaknutim ostvarenjima, vrijedno je upoznati, zabilježiti i valorizirati i ovakva skromna zlatara.

Tvornička proizvodnja nakita i osatlih predmeta od dragocjenih metala upravo u to vrijeme uzima sve više maha, te će domaći majstori uskoro svoju djelatnost ograničiti gotovo isključivo na izradu sitnih predmeta, a to pomalo dovodi do izumiranja ovog starog obrta.

often medieval sculptures of Mary from famous shrines and pilgrimages in Croatia and beyond. Baroque sculptors of these sculptures were occasionally inspired by contemporary graphics, and they portray her dressed in clothing of textile, crowned and adorned with brilliant jewelry and votive gifts, which they imitated according to their own possibilities in wood or stone. The iconographic connection between the original and the replica can not always be confirmed with certainty, and often identification of such would be impossible. Most often these are replicas of Mary of Bistrica, especially with very diffuse processional sculptures, or replicas of Mary of Lauretaine, the most interesting examples of which are those sculptures which imitate the dark incarnadine of the original from Loreto.

Zvonimir Wyróubal

Certain Comments with a Presentation of the Painter
BERNARD BOBIĆ IN THE BOOK BAROK U
HRVATSKOJ

As a connoisseur of the opus of the late 17th century painter Bernard Bobić, the author provides a critical interpretation of the part of his opus preserved in Zagreb, in the book entitled *Barok u Hrvatskoj (The Baroque in Croatia)* (Zagreb, 1982). He insists on the assumption that this is the work of this artist, and presents new data. He explains that the painting entitled «Queen Jelena before King Ladislav» is a scene from «Ladislav Protects the Widows and Orphans», and he draws attention to the fact that he was first to inform scholarly circles that Bobić's «St. Christopher» was painted using a painting by Jacobo Bassano as its model. He also explains the phenomenon of the twisted coat of arms of Slavonia on the painting entitled «The Croatian Nobles before King Ladislav».

Alena Fazinić

SEVERAL WORKS BY THE KORČULA GOLDSMITH
VICKO CAENAZZO FROM THE 19TH CENTURY

Vicko Caenazzo was active in Korčula in the second half of the 19th century, a goldsmith originally from Zadar where he was probably trained. He then lived in Ston for a time, and in the 1860s he arrived in Korčula. Several of his pieces have been preserved: silver ornaments for a sculpture of St. Roch for the brotherhood of the same name in Korčula in 1857, a candlebra for the All Saints' Church done in 1863, a flask for wine and water from 1865, and an asperges from 1866. The master's initials or his stamp are engraved in his work, and documentation has been discovered referring to orders and payment for these commissions. The technical execution of the metalwork in silver is on a high level, while the quality of the artistic excellence in somewhat less.

Kruno Prijatelj

A NEW CONTRIBUTION ON BRANISLAV DEŠKOVIĆ

While evoking a concise memory of Branislav Dešković (1883—1937) the great Croatian sculptor of animalistic motifs, and summing up interpretations by earlier authors on the artist's work, this author acquaints us with his interesting discovery on the evident influence that Pierre-Jules Mène (1810—1879) the French sculptor had on this Croatian master. Dešković was undoubtedly inspired in some of his portrayal of dogs by his knowledge of Mène's animal figu-

res, but his sculptural concept was different in essence. The verisme of Mène's interpretation was replaced by a feeling for synthesis of form and «impressionistic» modelation of volume. Dešković's artistic vision was based on momentary impression, and a sketchy, free treatment of the surface and a stress on contrasts of light and shadow.

Silvia Meloni Trkulja

JULIJE KLOVIĆ AND THE MEDICIS

The author presents new data on Julije Klović's relationship with Florence. As early as 1554 Duke Cosimo I tried to draw Klović into his service, but it took him until 1551 to succeed, when Cardinal Alessandro Farnese came to Florence from Rome. Vincenzo Borghini reports in 1552 that Klović was working for the Duke, and on 22 June 1553 he was provided with accomodation in the Pitti Palace. Here he remained until 11 November of the same year. By that date he had already painted the «Crucifix» (signed and dated 1553) and «Mourning»; until now it was believed that these two miniatures, along with a later «Self-Portrait», were the only works that originated in Florence. The author discloses that there were seven works listed in the first inventory of Uffizi Gallery (1589) and thanks to their descriptions she identifies them as existing today; «St. John the Baptist», «The Head of a Woman» (actually the Madonna from the Annuciation) and the «Rape of Ganymede» where the central figure is a replica of Michelangelo's drawing, while Klović's is the addition of the figure of a dog and the landscape in the background. The «Portrait of Eleonor di Toledo» has been lost, but its appearance is known to us through a copy by Daniel Froeschel from the late 16th century. The author stresses, through her analysis and evaluation of these miniatures, that their symbolic substrate is a faithful illustration of the refined culture of the environment of the Farnese family.

Ivan Barbarić

THE LIFE AND CREATIVE OPUS OF JURAJ JULIJE
KLOVIĆ

The author reconstructs the biography of Juraj Julije Klović using all the known literature available on his life and work, and evaluates the artist's opus of miniatures. The artist's place of birth is dealt with as a special problem, as well as the years he was trained in Rome, his activity in Hungary and his participation in the Battle of Mohačko Polje (1526). He presents Klović's suffering in the tragic «sacco di Roma» (1527) and his acceptance into the Scopetino order in Mantua. An interpretation of the works that have been preserved follows with an affirmative evaluation of the master's creative work as a whole.

Stanko Jurdana

KLOVIĆ'S TRACES IN HIS NATIVE REGION

The author presents data on oral legends concerning Klović's native region, the northern Croatian coast, his birthplace, an issue the inhabitants of several towns have been «fighting» over for the last hundred years or so (Grižane, Rudenice in the parish of Drivenik, Križišće, the hamlet Klarići and the town of Gobići). Aside from the informative overview of domestic literary sources on J. J. Klović, the author presents a review of the various ways that commemoration for this artist has been organized (a monument in Drivenik, street names in Zagreb and Crikvenica, a monument in Zagreb, a monument in Grižane, medals and commemorative pieces with the artist's countenance and others.)